

har forsøgt at tilvejebringe en dyberegående analyse af økonomien for andre erhvervsvirksomheder i Grønland, skyldes dette dels, at man anså en sådan opgave for at ligge uden for udvalgets kommissorium, dels at revisionsdepartementet i gentagne henvendelser til ministeriet lagde vægt på, at udvalget fremskyndede afgivelsen af betænkningen, og en dyberegående analyse af økonomien i andre erhverv ville have været et omfattende arbejde, som ville sinke betænkningens afgivelse.

Da der, så vidt det er udvalget bekendt, ikke fra anden side er taget skridt til at foretage en sådan sammenligning, vil man dog i udvalget, såfremt ministeriet tiltræder dette, være villig til at undersøge mulighederne for at gennemføre en brugbar sammenligning mellem kulbruddet og anden erhvervsvirksomhed i Grønland på grundlag af foreliggende oplysninger.

Revisionsdepartementet anfører, at kulbruddets forhold har været gjort til genstand for ekspertundersøgelser lige siden 1951, og finder, at grundene til en yderligere udsættelse af afgørelsen — hermed menes formentlig bl. a. yderligere undersøgelser — er utilstrækkelige. Hertil skal udvalget bemærke, at de nævnte ekspertundersøgelser — hermed menes antagelig de undersøgelser, der er foretaget af dr. Dinsdale fra Powell Duffryn Technical Services Limited i London, som hvert år har afgivet rapport til ministeriet — ikke på noget tidspunkt har givet udtryk for tvivl om berettigelsen af at fortsætte kulbruddets drift.

Udvalget skal endvidere hevide til de betydelige økonomiske fordele, der opnåedes ved rationaliseringen af kulbruddet i de første år efter 1951. Det må dog videre anføres, at driften af kulbruddet ikke igennem den periode, hvori udvalget har fulgt udviklingen, har vist den fremgang, som den fortsatte rationalisering skabte forventning om, og driften har ej heller gennem 1961-62 været præget af den produktionsmæssige stabilitet, som er en forudsætning for en forbedret økonomi. Da imidlertid analysen er gennemført for en periode, hvori forholdene formentlig — bl. a. grundet på den stærke stigning i lønomkostningerne til udsendte og det fortsatte fald i cif-priserne for udenlandsk fast brændsel — har tegnet sig særlig ugunstigt for kulbruddet, finder

udvalget, som understreget i betænkningen, det rimeligt at søge den foran omtalte sammenligning med anden grønlandsk erhvervsvirksomhed gennemført, forinden afgørelsen om kulbruddets fremtid træffes.

Når udvalget i den afgivne betænkning har fremhævet nødvendigheden af en på ensartet grundlag gennemført sammenligning med anden grønlandsk erhvervsvirksomhed, har dette som ovenfor omtalt baggrund deri, at redegørelsen for kulbruddets økonomiske forhold, allerede fordi den medtager samtlige reelle omkostninger — dette gælder således havne-, el- og vandomkostninger, GTOs tjenesteydelser i øvrigt samt fuld forrentning og afskrivning af samtlige anlæg og boliger — tegner et ugunstigere billede end de af den kgl. grønlandske handel udarbejdede driftsanalyser for den herunder hørende erhvervsvirksomhed.

For så vidt angår en undersøgelse af den fremtidige prisudvikling på energiområdet, er udvalget ikke enig i revisionsdepartementets opfattelse af, at dette forhold ikke er søgt nærmere belyst. Udvalget har således i sin betænkning gjort rede for, hvorledes udviklingen for priserne på importeret fast og flydende brændsel og udviklingen i fragtraterne må forventes at ville blive, samt omtalt en række andre forhold, der vil være af betydning for den fremtidige salgsværdi af den grønlandske kulproduktion. Udvalget erkender, at bedømmelsen af de fremtidige indtægtsmuligheder må hvile på et meget usikkert grundlag, men man har i sin bedømmelse støttet sig til bl. a. udtalelser fra internationale organisationer som OECD, CECA o. lign., der må formodes at være i besiddelse af den bedste viden på disse områder.

Revisionsdepartementet anfører endvidere, at Danmarks indtræden i fællesmarkedet formentlig ikke vil medføre nogen større virkning på salgsværdien af den grønlandske kulproduktion, såfremt adgangen til at købe kul uden for fællesmarkedet bevares, og at man vil anse det for usandsynligt, at kulprisen ved køb inden for området vil stige så meget, at kulproduktionen i Qutdligssat vil blive rentabel.

Hertil skal udvalget bemærke, at det efter det for udvalget oplyste må anses for meget tvivlsomt, om Danmark efter en indtræden i fællesmarkedet kan bevare ad-